

IZHAJA VSAKI DAN

Če se ne delajo in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Ponedeljni številci se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih kavarah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Šentluku, Sežani, Naboru, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. reda. OENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. na vrsto, zahvala, poslanice, oglase denarnih zavodov po 40 st. na vrsto. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

VAROČNINA ZNAŠA — Za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na srečne brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletna K 24, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in nekeplasi se ne vračajo. Naročnina, oglasi in reklamacije je pošiljati na upravo lista. **UREDNIŠTVO:** ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Nacionalna tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Pošiljnice in račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Dr. Lueger pri cesarju.

Cesar je jako rad sankcioniral lex Axman.

DUNAJ, 4. — Cesar je vsprejel v avdienco župana Dr. Luegerja. Župan je izrazil cesarju zahvalo prebivalstva za sankcijo jezikovnih zakonov. Cesar je na to odgovoril da je to jako rad storil.

Železniški odsek drž. zbora.

DUNAJ, 4. — Železniški odsek poslanske zbornice je imel danes sejo ter je razpravljala o vprašanju povišanja tarifov na Južni železnici. Železniški minister Wiba je glede gospodarskega pomena nameravanega povišanja tarifov ter o trajanju pobiranja teh tarifov podal podrobna pojasnila. Po ministrovem mnenju se ne rdi opravičeno vzemirjenje interesov, izseti kar se tiče tržiškega prometa in prevažanja živil na Niže Avstrijo in na Dunaj. Konečno je bil za to vprašanje izvoljen pododsek z določbo, da poroča o tem železniškemu odseku tekom 8 dni.

Povodnji na Španskem.

MADRID, 4. — Silni nalivi so povzročili skraj v vseh pokrajinah velike povodnje. Nekoliko vasi je pod vodo, več mostov je odnesla voda. Ugonilo je tudi več ljudi.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA, 4. (Ogr. biro.) Predsednik poslanske zbornice Jasth je nekemu poročevalcu na vprašanje, bo li zbornica sklicana za prihajajoči ponedeljek ali torek, izjavil, da ne more na to vprašanje odgovoriti, vendar nemudoma skliče zbornico, čim bo to potrebno.

GRŠKA.

Tipaldos are iran.

ATENE, 4. — Poročnik vojne mornarice Tipaldos in njegov spremljevalec sta bila c-polnoči aretirana na cesti v Kefisijo. — Poročnik, ki sta bila v civilni obleki, se ni sta upirala.

ATENE, 4. — Tipaldos bo točen radi političnega pregreška, kar izključuje smrtne kazni. Vojaske liga je prepovedala vazo debato v zbornici o dogodbah pri Salaminu. Poslanci so se udali. Kraljev grad stražita dva eskadrona kavalrije in en batalijon pehote.

DUNAJ, 4. — Cesar je predpoludne zaprisegel novoimenovane tajne svetnike, zbornega poveljnika zadrskega FML Karola Fanta in bivša ministra Dr. Žačka in Dr. Brala.

BEROLIN, 4. Državni zbor je sklican za 30. t. m.

Proti germanizaciji na državnih železnicah.

Govor drž. posl. dra. O. Rybářa na protestnem shodu dne 30. oktobra 1909.

(Dalje.)

Železniški uradniki — pijonirji nemštva.

Naj se nikar ne govori, da je vse eno, nemški ali slovenski uradnik, češ, da so vsi enaki, vsi strogi nasproti podrejenecem.

PODLISTEK

Zlata Praga.

Pređaval na I. družinskem večeru „Slov. žitnice“ g. dr. Egon Staré.

Kraljevski grad Hradčin.

Terassam podobno vpenja se Maslo mesto Pražko k kraljevskemu gradu. K grada v-dita vozna in pešpot; slednja je že od nekdaj imela stopnice, dandanes čez 200; Libuša, s svojim močnem Pč-mislom, je tudi vatanoviteljica tega kraljevskega gradu.

Na vsej poti h kraljevskemu gradu se nam odpira prekrasen pogled na Prago. Prišedši na v.h se vsakdo za trenutni rad nstavlja, kar se nudi prelep razgled na mesto in Maslo strar, nad katere se ponosno vzdiguje zelena kupola cerkve Sv. Nikolaja.

Tudi po Nerudovi ulici vodi pot na Hradčin. Ulica slavnega pesnika in pisatelja Jana Nerude — koliko krasnih pripovedi je napisal Neruda iz življenja Malega mesta pražkega! Bil je tipičen pesnik svojega rodnega okraja!

Kako zanimivi in zanimivi so njegovi junaki, kako zabavne in izrazito tipične figure njegovih pripovedi! Nikdo ni znal tako izrazito opisati značaja prebivalcev Male strani,

Naj je tudi slovenski uradnik strog v službi, vendar ne bo gotovo iz narodnega sovražstva podil esenca iz službe, ali z dela. Nemški uradniki pa so apostoli nemške ideje, pijonirji nemške propagande v službi in izven službe. Po krajih, koder teko državne železnice, so ravno železniški uradniki najhujši nemški agitatorji.

Morda se boste vpraševali, kako je to možno, kako morejo sploh obstajati take razmere? Ne boste se pa več čudili, ako ste pomislili, da so — kakor sem že neglašal — vsa važna mesta v nemških rokah. Izlasti so vsi personalni referenti sami Nemci.

Poglejmo le, kakov je personalni akademski naobrazbe na ravnateljstvu v Trstu! Med juristi ni niti enega Slovence, med tehniki je en sam. In še takega pošiljajo, ako le morejo, v nemške kraje.

Protokolizem v upravi drž. železnice.

A poleg tega, da naših aspirantov ne vsprejemajo, delajo nam še drugo krivico s tem, da brezobzirno protizirajo nemške uradnike, dočim naše zastopajo, preterirajo povodom imenovanj. Na tržškem ravnateljstvu so n. pr. v tem pogledu razmere tako kribeče in škandalozne, da se je celo med Nemci začel oglašati odpor. Dokaz za to imamo tu v rokah. To je list „Der deutsche Eisenbahner“. Ta list je odločno nemški in mrzi vse, kar je slovenskega. Tudi v tej številki napada Čebe na Dunaju, ker so toli „drzni“, da prireajo na Dunaju — družabne večere in besede. To da je — frech, ne-sramno. Ta list je torej vzvišen nad „vsem“ kakovih simpatij do Slovanov. In vendar je ravno ta list nastopil oistro proti protokolizmu na tržškem ravnateljstvu državnih železnic. Pod naslovom „Neverjeten slučaj“ označuje nezalishano hitro napredovanje sedanjega titularnega višega nadzornika Rudolfa Schmidt. Moč je bil rojen leta 1869. Absolviraj se samo niži gimnazij. Pri vojakih se je povsnel do časti narednika, a položil izpit vojaškega računskega častnika, je postal lajtnant v rezervi. Leta 1893 je vstopil v železniško službo. S 1. julijem je postal asistent, 1. januarja 1899 adjunkt, 1. januarja 1903 revident, 1. julija 1907 viši revident, 1. januarja 1908 inspektor, a s 1. januarjem 1909 viši inspektor. V 16 letnih letih službe je torej šestkrat avanziral in nič se ne bomo imeli čuditi, ako bo skoro imenovan centralnim inspektorjem in postane tudi vladni in sledajoči dvorni svetnik. In to pri vsem tem, da je moč vse prej nego kapaciteta. Cel avstrijski nadvojvoda — pravi rečeni list — ne napredujejo v vojski tako, kakor ta Schmidt. Kje so vzroki? Nekateri govorijo o ženskih vplivih.

Ta stroga obsodba v strogo nemškem listu dokazuje, da ne govorimo iz narodnega sovražstva, ko nastopamo proti takemu protežiranju nemških uradnikov. Zakaj vlada molči na očitana tega grdega protekcionizma? Zakaj molči Schmidt sam? Ali to ni le eden in jedini tak protežiranec. Še na enega hočem opozoriti, ki je preskočil celo vrsto bolj kvalificiranih kolegov. To je glasoviti Wieser

v Gorici. Prej je služboval v nemških krajih in celo tam so protestirali proti njegovemu postopanju. Valed teh protestov so ga pre-

meštili v Gorico, pri čemer pa je preskočil mnogo tovarišev, ki so bili pred njim na vrsti. Pal je torej za kaznen na — bolje! In sedaj berti kakor kakov turški paša v kakem pašaliku.

Da pa ne reče, da ga napadam le v parlamentu pod zaščito imunitete, ponavljam svoje besede tudi tu in toči naj me! Bomo že odgovarjali. Wieser ni prišel v Gorico zato, ker je bil dobro kvalificiran, ampak le zato, ker je znan nemški nacionalec in agitator. Zato so Nemci radostno pozdravljali njegovo imenovanje.

Jaz priznam tudi uradnikom vso pravico do lastnega političnega mnenja in le želim bi, da bi tudi naši ljudje tako odkrito kazali svoje politično prepričanje. Obsojati pa moramo, ako nemški uradniki tudi službo, svoj uradni položaj izrabljajo v politične svrhe in ako iz narodnostnih vzrokov proganjajo druge, ki so jim podrejeni. V tem pa je Wieser naravnost velik. Nisem žul tega morda od kje od daleč, marveč od prizadetih samih. Nekoga je spravil v nesrečo, ob za-služek le zato, ker se ni pustil od Wieserja psovati z „windischer Trottel“, „Hund“ itd.

Vse to je znano ravnateljstvu; ali ne postopa, ker ve, da Wieser živa višo protekcijo. In ne le proti delavcem in nižim uslužbencem, ampak tudi proti uradnikom naše narodnosti je Wieser brezobrazen. S tem si je zaslužil višo protekcijo. V Gorici je ustanovil nemško šolo in teroriziral podrejene, da pošiljajo svoje otroke v to šolo. Zastava od njih, da plačujejo za to in je šel, da jim dotične prispevke ex offo odgruže od plačila. In za tisto šolo je dovolila bitro vlada podporo 3000 K. Ali ne morda ministerstvo za nauk in bogočastje, ampak — železniško ministerstvo! Sedaj pa pomislimo, kako se morajo tiščiti tržški Slovencev boriti, predno iztisnejo iz matične vlade kak krajcar za šolo, ki naj bo namenjena le njihovim in ne drugorodnim otrokom, koliko je trebalo, predno smo dobili tisto mrvico — podržavljanja petih učiteljev! (Pride še.)

Par krakov dalje vodi nas pot na Hradzansko namestje! Okoli nas vlada tišina, ne vznemirja nas vršič in vpitje velikomestnega življenja. Zdi se nam, kakor da smo stopili na mesta, kjer imamo stopati samo po pratih, na mesta, kjer spe stoletja. Tam zdolaj višič in vrvenje, življenje; tu gori tišina, mrtvilo, prazneta. Tja doli preselilo se je življenje!

Ali Hradčin, kjer je bilo nekdaj središče življenja in slave, središče vse sile in moči, ta je sedaj mrtve, in okamenel, ter sanja danes o davno minoli slavi kraljevskega življenja.

V naši dobi nam nič ne brani vstopa do kraljevskega gradu. Edino le, če ob redkih prilikah prihoda cesarja oživlja na hip staro zidovje v nekdajšem sijaju, je vstop zabavajen. Svoječasno so bile tu trdnjave in oklopi! Zadnji okop je padel za časa vladanja Marije Terezije. Pri vstopu se nahajata dva umetniška kipa bojujočih se orjakov, mojs-trako delo kiparja Platzerja.

Notranjost kraljevskega gradu. Oglejmo si nekoliko notranjost gradu! Stavba gradu v sedanj podobi je bila zapri-četa pod vladom Karla IV., ter dovršena pod kraljem Radlfom II. in Matijažkom. Grad je zelo velik, obsega tri dvorane, ter nad 700 drugih sob. Vstopimo v zgodovinsko znamenito dvorano Vladislavsko. Po umetniških obokih spoznavamo takoj gotiški slog.

Nekdaj ni bilo v tej dvorani tako tiho, kakor sedaj. Veselo in živahno je bilo tu, oboki dvorane so videli slavnostne sprejede

Brezobziren boj proti vsaki vladi in obstruiranje do skrajnih konsekvenc vseh postavk državnega proračuna, ki se tičejo nemškega šolstva v nemških krajih. Če ne smemo imeti Slovani v nemških pokrajinah niti zasebnih šol s pravico javnosti, ki jih plačujejo sami, naj jih ne smajo imeti niti Nemci v slovenskih deželah na državne stroške!

Ča bi bili Poljaki drugačni nego. Žel, so, bi bil umesten neki drugi predlog, ki naj bi se glasil: z vlado, ki tako oči-čisto in drzno gazi temeljne zakone države na zatožno klop! Ali vspricho škandaloznega postopanja poljskih poslancev ni misliti na tako justifikacijo.

Zato preostaja kakor edino represivno sredstvo: obstruiranje kakor gori rečeno.

A s Poljaki treba enkrat spregovoriti resno in brezobzirno besedo.

Skrajni čas je, da se nastopi že enkrat energično in odločno proti tem večnim gro-bokopom Slovanstva. Vsaka stvar ima svoje meje, tako tudi potrpežljivost napram Poljakom. To treba enkrat povedati jasno in brez ovinkov. „Slovanska enota“ mora začeti v parlamentu neizproven boj ne-le proti Bienenrthu, sistemu in Nemcem, marveč tudi proti poljski zlahti in usuznjeni jej večini se-danje poljske delegacije.

Izjava Slovanke Jednote.

DUNAJ, 4. — Parlamentarna komisija „Slovanske Jednote“ je na svoji današnji seji enoglasno vsprejela sledeči predlog posl. Šusteršiča: Slovanika Jednota izjavlja, da se ne more pogajati z vlado, kakor je sedaj sestavljena, nasprotno je Slovanika Jednota pripravljena, pospeševati mirno razvozlanje krize in tozadevno priči pogajati se z vlado, ki bi nudila jamstvo za zistem popolne pravičnosti nasproti vsem narodom države.

Slovanke novice.

„Hrvatski Sokolski Savez“ je imel minole nedelje in ponedeljka v Zagrebu, svoj letni občni zbor, na katerem so se spremenila pravila v smislu, da bodo odlej pojedina hrvatska sokolska društva združena v župe, te pa v „Savez“.

Občni zbor je protestiral proti naredbi bana Raucha, ki je prepovedal srednješolski mladini zabijanje v sokolska društva, ter proti proganjanju Sokolov na Raki in v Zadru.

Za starost „Saveza“ je ponovno izvoljen dr. Lazar Car, za podstarost: M. Pilar in dr. Papratović. Za člana mednarodne gimnastične zveze in vsvlovanke sokolske zveze je izvoljen dr. Fr. Bučar. Hrvatski „Sokolski Savez“ šteje sedaj 16 žup, 130 sokolskih društev z 12.500 Sokolov.

Novim predsednikom srbski skupštine je izvoljen mladoradikalec Davidović, podpredsednikom pa staroradikalec Čorbić.

Te dni se bo razpravljalo v ruski dumi o uvedanju gregorijanskega koledarja v Rusiji.

Kongres slovenskih umetnikov se je vršil minole nedelje v Prerovu v Moravski. Slovenske umetnike je zastopal g. Ferdo Vesel. Hrvate gg. prof. Rob. Auer iz Zagreba in B. Dešković iz Soljeta. Jugoslovanstvo umetniško društvo „Lada“ je za-

povodom kronanja kralja, tu so se novokro-nanemu kralju klanjali stanoviti. Tudi slavni turnirji so se vršili tu. Dvorana je delo domačega češkega mojstra Benča Lounskega.

Nepregledna vrsta znamenitih zgodovinskih mest v Pragi, toda najznamenitše je mesto je pač stari deželni zbor. Izhaja iz trede 15. stoletja, kakor Vladislavski dvorana in od istega mojstra. O nobenem mestu v Pragi ni ostalo toliko spominov, kakor o tem. Tu se je akoci stoletja odločevala usoda češkega kraljestva in češkega naroda, kajti do l. 1847 so zborovali tu češki stanoviti. V sredini je sedel kralj, okrog njega so sedeli zastopniki zlahte, na galeriji pa so stali sramežljivo zastopniki meščanstva. In še to bomo zastopstvo je dobilo v deželnem zboru meščanstvo šele po husitskih bojih; prej so se zbirali v svojih posebnih mestnih zborih. Nadstropje višje se nahaja kraljevska pisarna, od koder sta bila l. 1618. akoci okno vržena kraljevska namestnika Martinic in Slavata, kar je dalo povod 30 letni vojni. Pod oknom je označeno mesto, kamor so padli ob padcu na tla.

Preko dvorišča prihajamo v dve, tudi sedaj še v popolnem lesku nahajajoči se dvorani. Prva je nemška dvorana. Tu sta se nekdaj nahajala kraljevski zaklad in zbirka, cenjena na okrog 40 milijonov kron. Sedaj je tu tiho, a za časa redkega bivanja vladarja se vrše tu avdience. Zvečer je dvorana posebno lepa, ko žari nad 1000 luči.

(Pride še.)

stopal predsednik J. Vešin iz Sofije. Kongres je sklenil prirediti leta 1910 v Krakovu manjšo umetniško razstavo nekih slovanskih umetniških skupin v spomin grunvaldske bitke. Leta 1911 pa priredi v istem mestu veliko vseslovensko umetniško razstavo.

— Mladoturki in Bosna. »Terdžamani Hakikat«, glasilo Mladoturkov, prinaša vest, da je turška vlada odredila, naj se od onih 54 milijonov kron, ki jih je Turčija dobila od Avstrije kakor kompenzacija za Bosno in Hercegovino, dva milijona da dade bos. herc. Muslimanom. Ea mil. se potroši v kulturne svrhe, drugi pa, da bi se povrnil v Bosno oni Muslimani, ki so bili zbežali v Turčijo.

Srbsko-bolgarsko zblizanje

zadobiva vedno bolj konkretne oblike. Novi srbski minister-predsednik Pašić je znan kakor velik propagator srbsko-bolgarskega bratstva in je bil ob prihodu kralja Petra na srbski prestol osnoval načrt srbsko-bolgarske carinske unije. Pašić pripravlja sedaj Srbijo, da uresniči to, kar je zamislil leta 1904. Srbsko in bolgarsko novinstvo se ne sovraži več, ampak skupno propagira misel bratstva ljubezni in slovesnega dela. Te dni pojdajo v Sofijo številni poslanci srbske skupštine v obiske poslancem bolgarskega saborja. — Izletniki ostanejo v Sofiji dva dni. Bolgarski poslanci povrnejo potem obisk arbakim tovaršem v Belemgradu. — V novinstvu se širi vedno bolj govorica, da se srbski prestolonaslednik Aleksander zaroči z bolgarsko princeso Evdokiijo.

V neki brzojavki »Obzora« čitamo, da pojde kralj Peter koncem tega, ali začetkom prihodnjega leta v obisk k romunskemu kralju Karolu ter da se ob tej priliki snideta v Bukarešti oba kralja z bolgarskim carem Ferdinandom. Balkanski vladarji hočejo baje sklopiti zvezo svobodnih balkanskih narodov proti navalu Nemčije na Balkan.

Nesreča v pristanišču Barskem.

Nemške novine pripovedujejo — in takrat jim moremo verjeti — da je 28. m. m. možna burja razdrila velik del pristanišnih naprav v črnogorskem Baru. Veliki pomol, ki je imel biti ob enem jez proti silni jurgovini, kateri je barško pristanišče izpostavljeno — se je delom srušil. Knjaževska jaha »Rumija« in nekatere druge ladje, ki so se nahajale v pristanišču, so precej poškodovane. Računa se, da je do milijona škode in en pomorščak je baje ponesrečil.

Neki čitatelj se spominja, da smo pred par dnevi pozdravili Bar kakor sedanje edno svobodno pristanišče na Jadranskem morju; ob enem pa smo obžalovali, da je to velik del izvel italijanski kapital. — Po par dneh je perfidna jadranska jugovina dokazala, da smo imeli prav, ko smo rekli, da bodo Italijani izkoristili Črnogor. Par valov je dokazalo, da je bilo delo nesolidno, da je bilo italijanski družbi, ki je izvršila to delo, namo do nesramnega dobička. Morda odpre ta slučaj oči črnogorskemu knjazju, da v bodoče ne bo več tako na slepo zaupal italijanskim »bratom«. Sicer pa Črnogora drago plečuje to svojo izkušnjo. Prič se je grdo urezala, ko je dala monopol tobaka italijanski družbi, sedaj pa, ko je za 60 let dala v monopol zopet Italijanom izkoriščanje barškega svobodnega pristanišča.

Deželni zbor gorški.

Mesec dni je trajala volilna borba na Gorškem in sedaj imamo končne rezultate.

Novi deželni zbor nam kaže sledeča razmerja med strankami: Na laški strani 9 liberalcev in 6 klerikalcev (kakor lani); na slovenski strani 9 klerikalcev in 5 agrarno-naprednih (lani je bilo ravno naobratno razmerje).

Zanimanjem pretreduje danes vsa javnost vprašanje o grupiranju bilk v novem dež. zboru.

Za časa volitev so krožile z vsi intenzivnostjo vesti o nameravani ustanovitvi klerikalnega bloka, ki bi štel 9 slovenskih in 6 laških klerikalcev.

Misel na ustanovitev klerikalnega bloka je večine je izšla iz nadškofijske palače; vendar se ta misel ne da uresničiti.

Ne glede na to, da bi dr. Pajer in njegova stranka skušala z vsimi možnimi sredstvi onemogočiti tako večino že zato, ker bi pomenjala politično smrt laškega liberalizma, izključujejo možnost klerikalnega bloka predvsem nepremostljiva osebna nasprotstva med dr. Gregorčičem in Faiduttiem. Zato moramo brez drugega računati na nekdanjo večino, ki jo bodo tvorili slovenski klerikalci in laški liberalci z dr. Pajerjem na čelu!

Nasproti tej večini, ki bo štela 18 poslancev, bo stala opozicija, sestojeca iz 6 laških klerikalcev in 5 slov. agrarno-naprednih poslancev, torej skupno 11.

Iz verodostojnega vira doznajemo, da nameruje dež. zborška večina razveljaviti mandate agrarno-naprednih poslancev iz veleposredstva in pa mandat poslanca iz trgov. (A. Gabršček). Nameruje se dalje poklicati v deželni zbor namesto izvoljenih poslancev klerikalne kandidature, ki so bili ostali pri volitvah v manjšini!

Ker ni nobenega tehtnega vzroka za razveljavljanje agrarno-naprednih mandatov, bi značilo tako postopanje odkrito nasilje večine

proti manjšini in dvomimo, da bi bilo to najboljšo sredstvo za pomirjenje strankarskih bojev! A najmanj bi bilo to poročstvo za mirno delovanje gorškega dež. zbora.

Pravi nesmisel pa je namera, da bi poklicali v deželni zbor one kandidate, ki so na volitvah propadli!

Sicer je stavil dr. Gregorčič že enkrat sličen predlog v deželnem zboru, in sicer v seji od 28. junija 1902. Takrat je šlo za potrđitev dr. Treota poslancem iz kmečke skupine na Krasu.

Dr. Gregorčič je takrat predlagal, naj se mandat dr. Treota razveljavi, obenem pa naj se proglasi za izvoljenega Josipa Fabijenijsa, ki je dobil za Treotom največ glasov. Temu predlogu pa se je uprl cel vladni komisar, ki je glasom stenografskega sejnega zapisnika oporekal dobesedno: »Moram omeniti, kakor je gosp. dr. Gregorčič navedel, naj se drugega poslanca potrđi, da je to nezakonito, ker deželni zbor ne more razsojati o drugem, kakor o tem, ali naj se izvoljeni poslanec potrđi, ali ne«.

Potemtakem ne bi v slučaju nepotrđitve agrarno-naprednih poslancev preostajalo družega, nego nova volitve, katerim pa bi bili izidni najbrže taki, kakor so danes.

Naše mnenje je, da si večina vendar-le prav dobro premisli, predno se odloči za tako nasilje, ker bi s tem izzvala odpor celot pri lastnih pristatih, ker bi s tem provzročila krizo v deželnem zboru.

Deželni zbor ne deluje že tri leta in nešteto je nujnih stvari, ki čakajo rešitve. Radi tega je splošna želja, naj bi se že vendar enkrat našel kak modus vivendi med vsemi strankami; in po pravici smemo zahtevati, da poslanci ene in druge struje podredijo strankarske osebnosti celokupnim interesom dežele.

Dež. poslanec g. Andrej Gabršček, priobčujo v tuk. listu »Gazzettino« poslano, naslovljeno na ital. deželne poslance. V tem pismu pojasnjuje, da ne obstoji in da ni nikdar obstojala kaka zveza med agrarno-napredno in Faiduttijsvo stranko, ampak da sta s ti dve stranki v minolem deželnozbornem zasedanju dogovorili izrečno samo-gledsko konstituiranja dež. odbora. Po drugi strani pa dokazuje gosp. Gabršček, kako je dr. Pajer ob raznih prilikah očitoval podpiral dr. Gregorčiča in njegovo stranko.

Povod temu pismu so dali neprestani napadi laškega liberalnega časopisja na osebo g. Gabrščeka, češ, da je zvezan z Faiduttijskim.

Sicer pa je bila to-le pretveza; vsakdo pač ve, kak trn v peti je Lahom Gabršček. Mi le želimo, da bi laško časopisje nikdar ne hvalilo kakoga Slovenca!

Dnevne vesti.

Gg. odborniki in odbornikov namestniki so nujno vabljeni na važno odbo-rovo sejo, ki se bo vršila jutri 6. t. m. ob 3. uri pop. v Slov. Čitalnici.

Predsedništvo pol. dr. »Edinosti«.

Čitateljem »Edinosti«. V nedeljski številki začnemo s priobčevanjem svetovnoznane romana ruskega pisatelja Dostojevkega: »Igralec«.

Dostojevski je znan po vsem civiliziranem svetu; že neka desetletja čitajo se v vseh svetovnih jezikih njegova velika dela: »Bratje Karamazovi«, »Zapiski iz mrtvega doma«, »Zločin in kazn«, »Ponižani in razžaljeni«, »Besi« in »Idiot«.

»Igralec« ne zaostaja za nijednim od večih del Dostojevkega. Kakor v »Ponižani in razžaljeni«, ali v »Zapiskih iz mrtvega doma«, nam Dostojevski tudi v »Igralcu« prikazuje samega sebe, svojo rusko, pristno slovaniko dušo. Dostojevski je bil velik igralec; dvakrat je zapravil na igri vse svoje veliko premoženje. To mu je dalo povoda, da v formi romana prikaže igralca pri ruleti, v Rulettenburgu. — Čitačjoč one strani, spopada vas takšna znatiželjnost, da ste v ognu kakor igralec pri ruleti in kupu zlata. Hoteli bi izvedeti takoj, kako je bilo dalje in čim bolj roman napreduje tembolj, se bojite konca. Vi slutite katastrofo, ker veste iz vsakdanjega življenja, kako se godi igralcu. Seveda, »Igralec« ima tudi svojo ljubavno strano. Sam igralec je zaljubljen v Pavlino, ki mu pa ne vrača ljubezni. Zepletaj je zanimiv, kar Dostojevski ne razmetuje z efektnimi sredstvi, kakor n. p. Dumas v »Monte Cristo«, ali zato nam na nedosežen način prikazuje duševni svet Rusov, Angležev, in vseh tistih igralcev, ki so se stisnili okoli mize v Rulettenburgu. In ta duševni svet nas zanima tem več, ker v njem čisto nahajamo sami sebe in svoje bližnje, ker smo v njem domači; zato pa ga boljše umevamo in uživamo.

Poroka. Predčerašnjem se je poročila g.đna Ivica Zagarjeva, hči poznane narodnega veletržca z lesom g. Frana Zagarja v Markovem pri Starem trgu kraj Loža s tržaškim lenim trgovcem gosp. Petrom Miheličem. Bilo srečno!

Madridska vojvodinja Marija Berta Bourbonška se je včeraj s svojima spremljevalkama podala v šentjursko katedralo, kjer je dolgo molila na grobu svojega soprega Don Carlosa. Zvečer ob 6.30 se je odpeljala z železnico v Benetke.

Imenovanji v poštni stroki. Poštneimi vezheniki sta imenovana Kristijan Cazafora in Ludovik Fajgelj.

Novi finančni ravnatelj. Doznajemo, da je imenovanje novega ravnatelja finančne direkcije v Trstu že izvršeno. Ravnateljem je imenovan dosedanj ravnatelj namestnik, dvorni svetnik baron Olivier Kober. Kolikor čujemo, novi ravnatelj ni na slabem glasu. No, mi si pridržujemo sodbo o njem po njegovih bodočih delih. Čajemo nadalje, da se za mesto novega namestnika ravnatelja bje precej hudo zakulisni boj.

Želiam in novostam. Ponk za sročen zakon. Spisal Anton Bonaventura, škof ljubljanski. V Ljubljani 1910. Tisk »Katoliške tiskarne«.

Pod tem naslovom je izšla te dni knjižica, ki jej je vsebina prava senzacija v naših literarnih pojavih. Malokatero delo na polju pornografije obseza toliko in tako odkritih... pikantij iz zakonskega življenja, da obsolutno nismo mogli verjeti namigavanjem v listih, dokler nismo čitali na svoje oči. Da nismo rekli preveč, priča dejstvo, da so knjižico, čim je izšla, skušali z vsi naglico umakniti iz prodaje, kar pa se je gotovo le deloma posrečilo.

Mi ne bi omenjali tega pojave, marveč bi ga le obžalovali. Da pa smo vendar konstatirali to, je vzrok v dejstvu, da nas izvestni slovenski listi radi vsake erotične besede v našem podlistku toli rado označajo kakor moralno pokvarjene ljudi, zastrupljene valce duše narodove in širitelje nemorale med ljudstvom. Odslej naj nam ne prihajajo več s takimi očitaji.

Upravi mestnega tramvaja. Minole praznike sem se hotel peljati v Barkovlje. Ker sem imel seboj mnogoštevilno družino, nisem našel prostora, da si sem čakal pri kavarni Fabris na trgu della Stazione in ob ulici Stella. Šel sem do ul. Tor San Piero in šele tu je prišel voz, da sem mogel vstopiti. Bilo je od 1. do 1. ure in tri četrti popoldne. Ljudstva je kar mrgolelo na postajališčih, a vozov ni bilo, da bi jih bili vsprejemali! Saj vendar ni sedaj poletje, ko ljudje odhajajo ven na zrak še-le pozno. Uprava tramvaja bi morala računati s potrebami ljudstva in ko bi njeni uslužbenci hoteli, bi jo lahko obvestili o časa, ko začenja naval ljudstva na vozove.

Zraven tega ni umestno, da mora oni, ki je hodil za do onostran Rojana, plačati ravno toliko, kolikor plača oni, ki se vozi od Chiozza! Seveda bi menili lahko: Kedor noče hoditi, naj čaka pri Chiozzi!

To je pač lahko reči — nelahko pa je čakati celo uro v vrvenju, kakoršno je v arcu mesta, osobito, ako se ima okolo sebe tucat otrok!

Tudi cene so neprimerne. Iz Grljana v Trst sem plačal železnici za otroke po 20 st. Od Rojana do Barkovelj pa po 22 stot. Kje je razmerje?

Uprava bo na boljsem, ako uvede za otroke polovične vozne listke; vsaj na daljših linijah. Pod sedanjimi pogoji se mora uradni, ki ima seboj obilo otrok — ogibati tramvaja! Delavec pa sploh ne more reflektirati na to komoditeto.

Izletnik.

Na jutrnji koncert, ki se bo vršil na korist ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ob 8½ uri zvečer v veliki dvorani »Nar. doma«, opozarjamo stariše, ki bodo pošiljali svoje otroke v novo ustanovljeno pev. in glas. šolo v Trstu — podružnico »Glasbene Matice«. — Tu utegnejo slišati, koliko se učenec lahko nauči po marljivim učenju in dobrem učitelju. Vzglj na nam bodi naša koncertna pevka, g.đna Mira Costapavaria, ki se je učila edinole v zavodu »Glasbene Matice« v Ljubljani. Ko je pela v Belemgradu na koncertu povodom kronanja kralja Petra I., ko je bil poslednji navzoč z vsem svojim dvorom, je proslavila »Glasbeno Matico« in njenega učitelja, prof. Hubada in vzbujala občudovanje strokovnjakov, ki kar niso mogli verjeti, da se je ta pevka šolala samo v Ljubljani. (Tako so pisale takrat glasbojke novine »Slobodna reč«). Zakaj se ne bi mogli dosežati taki uspehi tudi v tržaški podružnici »Glasbene Matice«?! Seveda ne smejo roditelji misliti, da postanejo učenci kar čez noč umetniki!

K naravnemu daru treba tudi velike marljivosti, vztrajnosti in alušanja učitelja. Najjednostavnejša pesem zahteva vestnega učenca, ako se jo hoče peti razumljivo in umetniško.

In s takim marljivim učenjem se ohranja glas v pozna leta, kakor nam dokazujejo stari, a še vedno slavni umetniki, kakor n. pr. naš rojak Kašman. Torej naj ima koncert 6. nov. tudi vspodbujevalen smoter za naše nove šolarčke!

Revnim dijakom na pomoč! — Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi bo imelo v soboto dne 13. listopada t. l. ob 7 uri zvečer v prostorih restavanta »Vojvoda« na Starem Mestu Praškem svoje letno občno zborovanje z navadnim dnevnim redom, na katero se vsi gg. udje vabijo. — Po občnem zborovanju zapoje zbor slov. akademikov krasne slovenske narodne pesmi, na kar se prijatelji slov. akademice mladine posebno opozarjajo.

Letos je že v Pragi mnogo nad 200 slovenskih visokošolcev, med katerimi je precejšnje število, ki jih bo moralo »Podporno društvo« podpirati. — Slovenci in Slovenke!

Spominjajte se »Podpornega društva«, agituje med znanci za društvo ter tudi sami podpirajte po možnosti to društvo! — Prispevki naj se izvolijo pošiljati na adresu društvenega blagajnika: gosp. dr. Karel Šebest, advokat. — Praga II., Spalena ul. 9.

Kdor se hoče naučiti hrvatskega jezika, hitro in lahko, naj se takoj vpiše v hrvatski tečaj »Ruskega kružaka«, ul. G. Galatti 12. II, kjer se za sedaj poučuje vsacega torka in petka od 7.—8. zvečer.

Poučuje se po Berlitzovem sistemu, bolj praktično, nego na podlagi gramatike. Slovenem je zašamčeno, da se nauče hrvatskega jezika v treh mesecih! Clenarina iznaša samo štiri krome na mesec. Če se priklasi primerno število učencev, mogli bi se prirediti za njih posebni tečaji ob primernejši uri.

Kdor se želi vpišati v tečaje za ruski, poljski, češki in slovenski jezik, naj se izvoli prijaviti g. učitelju hrvatskega tečaja ali vsakega dne pri postrežniku »Slov. čitalnice«. S poukom v dotičnih jezikih se prične takoj, čim se zglati dovoljno število učencev.

Pravice volilnih komisij. — V smislu odločbe upravnega sodišča z dne 10. januarja 1905 št. 262 nimajo volilne komisije za občinske volitve pravice razsojevati o izvoljivosti izvoljenih.

Tržaška podruž. »Slov. planinskega dr.« vabi na popoldanski družinski izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 6. novembra v romantično »Rožansko dolino« po sledečem vporodu.

Odhod iz Trsta se zabavim vlakom drž. žel. (Sr. Andrej) do postaje Draga. S postaje peš skozi vasico istega imena do razgledišča Tabor in od tam po zanimivi in mikavi planinski stezici po Rožanski dolini v Boršt. Iz Boršta povrat v Trst poljuben peš ali z vlakom ob 6.30.

Na ta krasen polet vabi vse planince in prijatelje naše lepe prirode.

Odbor S. P. D.

Ruski konzul Mihael Ščekin je imenovan prvim tajnikom poslanstva v Pekingu. Bil je v Trstu nad dve leti. Odgovarjal je sinoči. — Naslednik še ni imenovan.

Koncert pianistinje Furlani-Seydel. Kakor smo že omenili, se bo ta umetniški koncert vršil danes zvečer v dvorani Casina Schiller. Gospa Furlani-Seydel je znana virtuosinja na glasovirju. Izvajala bo izključno kompozicije češkega skladatelja Stradala, ki bo sam prisostvoval koncertu.

To je že svetovno znan komponist, ki se je šolal pri prvih evropskih muzikalničnih centrih. Ljubiteje glasbene umetnosti opozarjamo na ta koncert, ki začne ob 8.15 uri zv.

Predavanje v Škoduju se bo vršilo prihodnjo nedeljo dne 7. novembra, ob 6. uri in pol v dvorani g. Sancina-Cemota. Predaval bo g. dež. posl. dr. J. Wilfan o zgodovini tržaške luke (na Trata, kakor smo javili včeraj), ki je pa tesno spojena z zgodovino našega mesta. Prepričani smo, da prihihi naše ljudstvo v velikem številu poslušat svojega poslanca, ki bo svoje predavanje ilustriral s krasnimi skiciranimi slikami.

O d e e k

za ljudaka predavanja.

Tržaška mala kronika.

Z britvijo proti ljubici. Občanik Fran Giannoni, star 36 let, iz Milj, pristojen v Rako, oženjen in oče štirih otrok, je bil prejšnjajšnjem zjutraj odpaščen iz preiskovalnega zapora, kjer je bil zaprt radi suma goljufije. Takoj se je podal k svoji ljubici Italiji vd. Montanari, ki stanuje s svojo materjo Izabelo Depol v ul. Balvedere št. 5, I. nadstr. Zaprt je najprej vznotraj sobe, kjer sta se ženski nahajali, in jima je nato zagrozil z britvijo. Na vpitje žensk je pribehtel redar, ki je nasilneza aretiral. Na policiji je rekel, da je šel v hišo svoje bivše ljubice, da bi zahteval povrnitev svojih pisem. Ker je bilo več pisem raztrganih, se ga je lotila jeza in je s kosom leau — ne z britvijo — v roki, zakrlical: »Dajte mi pisma, ali pa Vaju ubijem!« Priznal je, da ju je zaprt v sobo, zanikal pa, da bi ju pretepal. Izročjen je bil deželnemu sodišču.

Areiran šofer. Včeraj je bil aretiran Romej Baitz, star 25 let, iz Gorice, šofer g. Antona Truden, ki je dne 26. t. m. povozil z avtomobilom sedemletnega dedca Viktorja Skodnicky, kateri je na poškodbah umrl. Avtomobil se je tedaj vračal v mesto iz Stanjela, kamor se je bil g. Truden peljal na lov.

Aretilca v Ferrari. Radi razpeševanja ponarejenih avstrijskih in italijanskih denarjev, so bili pred dnevi aretirani v Ferrari na Laškem krčmar Lanjarič, Ivan Sarbo in še nekateri drugi. Omenjena dva sta znana v Trstu izza nekega nedavnega škandala.

Ponesrečili na parniku. Sinoči ob 11 uri so nehali težaki razkladati blago z Lloydovega parnika »Silesia«, uvidranega pred skladiščem št. 23 v svobodni luke. Nekoliko težakov je hotelo na krovu zapreti pokrove spodaj ležečega skladišča, pri tem je pa 57-letni težak Anton Pečnik, stan. v ul. Salica št. 13 zgubil ravnotežje in padel 8 metrov globoko v skladišče.

Njegovi tovariši in več mornarjev se je takoj podalo v skladišče, kjer so našli Pečnika v nezavesti. Hitro so telefonirali na

zdravniško postajo, a ko je prišel zdravnik, je videl, da je vsaka pomoč zaman in je mogel konstatirati le smrt ponesrečenca, ki si je ob padcu razbil čelo in si zlomil tilnik. — Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Justu.

Koledar in vreme. — Danes: Čaharija. Jutri: Leonard op.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtinja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

V torek je imelo naše gledališče jako srečen dan ter je sijajno zaključilo trijadu minolih praznikov. Uprizorilo je prvič Kadelburgovo veseligr "Dra srečna dneva". Vsepeh je bil kratko rečeno sijajen. Prič gleda igre. Ta veseligr nima sicer nikake tendence, nikakih globokih misli; nje namen je le ta, da zabava in da doseže čim večji efekt — smeha. In to je tudi dosegla. Njene prednosti se zrcalijo v živahosti dejanja, v naravnosti karakterjev, v srečnih zapletljivih in v hitrem kinematografskem razvoju.

Izvajanje igre je odgovorjalo lastnosti igre same in je bilo zato na višini. Na odru živahno življenje — dasi se je v tretjem dejanju opazila tu pa tam kaka nepripravljenost —, posamične glavne vloge izborni in tipično interpretirane; za radi tega homeričen smeh, živahnost in bujno zanimanje med občinstvom, — s kratka „un successo“.

„Spiritus sene“ dejanja sta stara teta in stari stric, dva originala vsak v svojem žanru.

Prvo je podala naša mojstrinja gospa režiserka Danilova. Bogato, dedno teta, ki hoče povsod imeti svojo besedo in opira svojo neomajno avtoriteto na svojo polno močnjost, je interpretirala z nje lastno dovršenostjo in strogo konsekvenco in vsem temperamentom nje živahne naravi. Gospa Danilova je umetnica po božji volji, ki ima dar raznovrstnosti in ki v vseh registrih dramatične umetnosti ustrinja — markantne tipe.

Njen pendant je bil g. Rajners. Tega gospoda smo spoznali v teku njega dramatične kariere v najrazličnejših tipih. Naj bolj se mu podajajo vloge tihih starih. V teh je naravnost mojster. Njegova prednost je, da ni enoličen — kolikor uleg mu daš, toliko raznih tipov ti ustvarja. V zadnji igri je podal zopet krasen tip starca-dobričina. Njegova igra je bila do zadnje nijanse konsekventna in nad vse simpatična. V zadnjem dejanju — v svojem obupu nad pretresljivo resnico njegovega obupnega finančnega stanja — je bil dovršen.

Nositelja ljubimskih ulog sta g. Mekindova in g. Lesić. V takih ulogah g. Mekindova ni več neznana našemu odru; podala je svojo ulogo z ono gracio in živahnostjo dikcije, ki diči ta simpatični člen našega gledališča. Njen partner gospod Lesić je svojo ulogo „dobro vzgojenega“ mestnega škrca pogodil v vseh konsekvencah. Bil je to eden najlepših tipov. Kar je pri tem gospodu, ki ni Slovenc, posebno hvalevreden, je bila njegova živahna in gladka govorica, ki je prišla zlasti v kulminaciji zadnjega dejanja do viška, ker je naravnost frapiral in zanosil občinstvo.

Dvojico „srečnih posestnikov“ sta predstavljala g. Grmekova in g. Boleslavski; prva z njeno izrazitostjo in eleganco in z ono gostovostjo, ki priča o prdnosti in idealnem pojmovanju svoje naloge. G. Boleslavski nam je že parkrat interpretiral take vloge in jih pogodil se svojo uspešnostjo.

Drugi mlad nekoliko muhast parček je bil podan od g. Puceljve in gosp. Vavpotiča. Prva je bila brezdomno prav dobra; drugi tu pa tam nekoliko nesiguren, a v glavnem dober.

Karikaturo sitnega in grobjanskega gosta je podal g. Potrat, ki je sicer tu pa tam malo preveč karikiral, ali vendar pripomogel k gromovitemu smehu.

Med drugimi igralci, ki so na spleh tvorili precej precizno ensemble, naj omenimo še g. Müllerjevo, ki se je pokazala jako uporabljiva silo in ki zlasti disponira krasnim glasom.

Scenerija je bila, kakor v vseh dosedanjih letošnjih predstavah, krasna in za naše razmere naravnost čudež. Gledališče je bilo kakor že omenjeno — malone razprodano, kar je gotovo dobro znamenje za razprzo, ki naj bi čim prej sledila.

Kratke pavze je izpolnjeval salonski orkester.

*** A...nl.

V nedeljo se vprizori globokomna drama „Galeotto“ španjskega mojstra don Jose Echegaraya. Z isto se nam ponudi visok umetniški užitek in moramo biti vodstvu gledališča hvaležni, da nas seznanja s tem umotvorom.

Jutri podamo daljšo in zanimivo karakteristiko o tej igri.

Društvene vesti.

Povsko in glasbeno društvo v Trstu. (Podružnica „Glasbene Matice“ v Ljubljani). Danes v petek popoldne ob 5. uri naj pridejo vsi vpisani učenci in učenke v čitalniško

dvorano v „Narodnem domu“, da se jim naznači razložitve ur, kajti redni pouk se prične že jutri v soboto. Ob tej priliki se bodo vpisovali še novi učenci in učenke.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah naznanja gg. pevcem, da se vrši danes zvečer ob 7. uri in pol vaja za možki zbor.

Glasbeno društvo „Trst“ opozarja vse sodelujoče člane, da se vdeležijo danšnje zelo važne seje, ki bo točno ob 8.30 uri zvečer.

Tržaško kolesarsko dr. „Balkan“ vabi na sestanek za danes v petek ob 9. uri zv. v kavarno „Minerva“ vse one člane, ki žele sodelovati pri društveni fanfari. — Pouk se začne v kratkem.

Podruž. dr. sv. C. in M. pri sv. Jakobu ima mesečno sejo drvi ob 8. uri. Ker se bodo pobirale nabiralne pole, naj se gg. odborniki in odbornice gotovo udeležijo seje.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo popoldne ob 2 in pol ure društveno dirko ob progi Trst (ul. Fabio Severo-Molin grande)-Opčina-Sežana (cilj pred restavracijo Mahorčič), skupno km 16; makas 48 min. — Nagrade so: zlata, srebrna, pozlačena, srebrne in bakrene svetinje. Prvi vdobi še znak prvenstva. — Uloga je K 3 in jo treba plačati pri društvenem blagajniku g. A. Podbrščaku ul. Stadion 19. I. vsaj do sobote zvečer. — V slučaju slabega vremena se bo dirka vršila teden pozneje. — Kolesarski „Zdravo!“

Nar. delav. organizacija

Zveza jugosl. železničarjev. Danes ob 7.30 seja odhoda in nadzornikov zveze jugosl. železničarjev.

Pripravljalni odbor krajevne skupine pri Sv. Jakobu ima danes zvečer jako važno sejo. Odborniki se uljudno vabijo, da pridejo danes zvečer ob 7.30 uri v društvene prostore v I. nadstr. hiše „Konsum. društva“. Vabljeni so tudi zaupniki, ker bo v kratkem občini zbor krajevne skupine.

V Rojanu se vrši v nedeljo, dne 7. nov. t. l. javen shod N. D. O. v dvorani „Konsum. društva“.

V soboto zelo važna seja okrajne organizacije v Škedinju.

Darovi.

Pevskemu in glasbenemu društvu v Trstu (Podruž. „Glasbene Matice“ v Ljubljani) je daroval g. fr. svetnik Alojzij Goljevčak 4 zvezke Fr. Š. Kuhača „Južno Slorjenskih narodnih popevk“ ter Schubertovo zbirko „Concordia“. Najiskrenejša zahvala pravemu g. darovalcu, želimo pa, da se še drugi spomnijo novoustanovljenega društva, ki namerava osnovati nekako glasbeno knjižnico, ter mu podarijo različne zbirke pesni, izvelekov iz modernih in klasičnih glasbenih del i. dr.

— Za možko podruž. dr. Cir. in Met. je nabrala gospodična Milka Stojkovič pri veseljem omizju med člani glasbenega dr. „Trst“ K 2.50. Denar hrani uprava.

— Za podr. dr. sv. Cir. in Metoda na Greti je daroval „jager o jager pri Starcu“ K 3.50.

V zadnjem izkazu dne 27. 10. moralo bi biti izkazano K 2.40, ne pa K 1.40.

— Šked. podr. dr. sv. C. in M. je daroval g. Anton Cerkevniš od sv. M. Magdalene spodnje K 3.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 6. t. m. od 9. do 12. predp.

Steklena omara s črno mramornato ploščo, trumeau z ogledalom, miza, stolice z umjem, naslonjači in divani, umivelnik z mramornato ploščo in ogledalom za 1 osebo, modiljoni, stenika obešala z ogledalom, chiffoniers, knjižnica, slike, etageres, vaze, podobe iz mavca in mizica.

IVAN KLUN

naznanja glavniemu občinstvu, da je prevzel na lastni račun : : : : prodajalno jestvno v ul. Commerciala šte. 15. ter se priporoča glav. občinstvu v mestu, posebno pa onemu v okraju Škorklja za obilen obisk. POSILJATVE NA DEŽELO. Cene zmerne.

VELIKI DOHODI ZA JESEN. IN ZIMSKO SEZONO GIUSEPPE SPECHAR

TRST, ulica S. Caterina šte. 9 — Piazza Nuoya je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za zimsko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA. Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zaplestov itd. — Na željo se pošiljajo uzorci.

Mnenje gospoda dra. V. Zednicka, Horice

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Prejel sem poslano mi steklenice Vašega izdelka Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) za kar se Vam srčno zahvaljujem. Vaš izdelek, vrhu tega da je izborno zdravilno sredstvo, se razlikuje jako od drugih izdelkov te vrste po svojem izbornem okusu, kar je večkrat velike važnosti pri različnem izbira-nju zdravila.

HORICE, 9. decembra 1908.

Dr. V. ZEDNICEK.

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maloanton

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo šte. 12. (2001)

TOVARNA STROJEV sprejme mladega

IRADNIKA

večšega slov., nemščine in laščine. Trgovska naobrazba pogoj. Eventuelno se sprejme mlad gospod brez prakse. Vstop takoj. Ponudbe s prepisi spričeval in namiznih vedbe zahtevkov je pisati na :

K. & R. Ježek, TOVARNA STROJEV IN LIVARNA ŽELEZA na Blanskem (Moravska)

V odvetniško pisarno :

— v CELJU se sprejmejo —

Solicitor, stenograf in

STROJEPISEC

Naslov pove in-seratni odo. Edinosti v Trstu, ul. G. Galatti št. 18

pod Štev. 1948.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - Via delle Beccherie 22, vrata št. 13 Kupuje rabljeno pohišstvo, ponošeno obleko in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

Cement - Portland

„SALONA“

Družba „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

.. Pisarna .. Zaloga Cementa

ul. Carradori 16 Riva Grumula 2

Telefon 605. Telefon 23-30

Velika skladišča manufakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Pekarna in prodaja : : : : : Josip Vatovec Trst, ul. 7 Fontane : : : : : vojal ul. Donadoni : : : : : Svež kruh ob vsakem času. - Posrežba na dom.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bode li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

d. Raga V. Y 1882, 6-92 V.

Vesti iz Goriške.

Cigana Majerja — konec. — Iz Kanala nam pišejo dne 3. novembra: Na severni strani Kanala, na levem bregu Soče, so našli dandanes mrtvo truplo cigane Majerja, ki je pred tremi tedni — obkoljen od orožnikov — pod vajo Ročinj skočil v Sočo in utonil. Majer ni bil ranjen, kakor se je bilo pisalo neposredno po tem dogodku, češ, da je bil zadet od orožniške kroglice. Res pa je, da je orožnik dvakrat ustrelil za njim, ne da bi ga bil zadel.

x Ciganska nadloga. Cigari postajajo od dne do dne drznejši. Na polju kradejo poljske pridelke celo o belem dnevu. Po noči pa stikajo po hišah in kradejo kakor srake. Ciganske tatvine se pojavljajo dan na dan. Čudno le, da se od kompetentne strani nič ne stori, da bi se to cigansko vlačenje po deželi enkrat za vselej prepovedalo.

x Dobro jesen imamo letos. Doslej še nismo imeli slane. To je posebna sreča za kmeta goriške okolice, ki so mu le zadnji pridelki v živež ljudem in živini, ker prve prideluje za prodajo.

x Veljavnost starejšinstvenih sklepov — Na tozadevno vprašanje odgovarjamo sledeče:

Ako se je udeležilo starejšinstveno seje 14 členov, včevši župana; in ako je za kak predlog glasovalo sedmero starejših, proti pa šest, je dotični predlog padel, t. j. ni zadobil veljavne sklepe.

V smislu § 45. občinskega reda je treba za veljavnost sklepa nadpolovične večine glasov navzočih členov občinskega zaslupa.

Ker je v konkretnem slučaju navzočih 14 členov občinskega zaslupa, treba je, da bo sklep veljaven, da glasuje za predlog osmero starejših (t. j. polovica + 1).

Sedem glasov torej ne zadostuje. Dosednja večina 7 glasov proti 6 ne sme zatorej nikogar motiti.

Vesti iz Kranjske.

Spomenik Simonu Jenku nameravajo postaviti v Kranju.

Tulski promet v Ljubljani. Zadnji mesec je prišlo v Ljubljano 5910 tujcev — 1318 več nego lani meseca oktobra in 540 manj, nego prejšnji mesec.

Mestna hranilnica v Kamniku. — V mesecu oktobru 1909 je 170 strank vložilo K 62.852,63; 122 strank vzdigovalo K 55.083,35; 6 strankam izplačalo se je hipot. posojil K 13.100; Stanje hranilnih vlog K 1.851.475,71; Stanje hipoteknih posojil K 1.292.453,87; Denarni promet K 233.416,81.

Gospodarstvo.

Trgovsko-industrijska delniška družba v Trstu. — Zadnji „T. S. Lloyd“ prinaša razveseljivo vest, da se je v našem mestu osonoval odbor, ki mu je naloga, da pod gorjo firmo ustanovi v Trstu veliko in močno slov. družbo.

Tej družbi bi bila naloga, da razvije veliko-trgovsko in industrijsko delovanje v vseh naših jugoslovanskih pokrajinah. — V podlogo bi imelo služiti družbi neko v Bosni že obstoječe industrijsko podjetje, ob katerem bi se imela ustanoviti v Trstu velika železniška trgovina in poslovnica.

Delniška glavnica bi iznašala najmanjše štiri milijone kron, razdeljene na delnice po 5—10 kron, tako, da bi vsakdo mogel postati udeležencem družbe. Misel je prekrasna. In ker so se je lotili spretni in podjetni ljudje, se nadajamo, da se tudi — oživotvori.

Pri uživalnem blagu merodajna je ednole kakovost. Kar nam ugaja in tekne, zasluži našo priporočilo.

To stališče je edino pravo, in s tega stališča uporabljajo naše gospodinjke najraje „pravi Francov pridatek za kavo“ s kavnim milikom, ki se izdeluje iz najčistejših tvarin, po načelu največje skrbnosti in po že desetletja preizkušenem načinu v zagrebški tovarni.

Naznaniilo. V oglašju „8700 ženskih urej“ (Rotholz), objavljenem v našem listu z dne 31. oktobra, bi se morala glasiti cena ne K 1'35 ampak K 1'85.

Mali oglasi.

Lovrenc Sosič, dimnikarski mojster na Opčinah št. 167, se priporoča zaradi dela slavnemu občinstvu tržaške okolice. 1953

Soba čedno opravljena, z dobro hrano, išče se pri mirni stranki. Ponudbe pod „Slovan“ na upravitelstvo tega lista. Prednost: v bližini „Narodnega doma“. 1956

Sedemnajstletna gospodična, Dalmatinka, lepe zunanosti — išče službo kot kasirka, prodajalka ali v kaki pisarni. Pisati je pod „Dalmatinka“ na Inzeratni oddelku Edinosti.

Citrarji dobijo franco zvezek krasnih in milih slovenskih napetov za citre s slovenskim besedilom in nemškim prevodom istih, ako pošljejo svoto 50 stot. v znakah na naslov Josip Storg, Dunaj XII. 4, Rosenbügelstrasse 38. (1959)

Postelja se odda v ulici San Francesco št. 8. I. nad., vrata 15 (v dvorišču). (1960)

Na prodaj je lep lovski pes, star 10 mesecev. Več pri lastniku (Jakob Podgornik-Kobdijl p. Štanjel). 1957

Fotograf Anton Jerkič TRST, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1835

Ubiralec in popravljatelj glasovirjev se priporoča slav. občinstvu. Trst, ulica Lazzaretto 44, I. n., Viktor Filipič. 1955

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in speditij. podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filijale: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v saprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge.

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE IN SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“.

Točna in solidna postrežba.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenske ljudske šole, zložil Danilo Fajgel, I. zvezek, izdaja za organiste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin., ki je potrjena od naučnega ministerstva in priporočena od c. kr. okrai. šol. sveta v Sežani, se dobi v trgovini A. LIKAR v Semeniški ulici v Gorici

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

XX Piazza della Caserma št. 2, I. n. XX

v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shramblote, ki se oddajajo strankam v najem ki sicer

za celo leto kron 30 za četrta leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shramblote so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 48 centimetrov globoke — Shramblote ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katero se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

PANIFICIO

renomirana tvornica za pečenje izvrstnega čajnega in dezertnega kruha.

ZADNJI TEDEN. ZADNJI TEDEN.

Žrebanje nepreklicno jutri dne 6. nov. 1909 ob 8. uri zvečer

Dunajske c. kr. loterije policijskih uradnikov

I. glavni dobiček K 30.000 vrednosti.

Schottenring št. 11 Srečka stane 1 K. =

Srečke se dobivajo v vseh menjalnicah, loterijskih nabiralnicah in tobakarnah

Velika zaloga praznih butelj

XX TRST, Via delle Ombrelle 5. - Telefon št. 71, Romano II. XX

GUIDO e UGO COEN

100.000 butelj od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk. šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika zaloga butelj od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamajo se dopošiljave na deželo. Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Glosne Curducci 20, kjer najdete solid. blago po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave. novoporočencem :::

Naznanjam slavnemu občinstvu da sem prevzel gostilno „AL VIGILE“ ulici Coroneo 3. Toči se pivo Dreher in vina prve vrste; izvrstna kuhinja. Priporoča se Nazarij Grizon. (1944)

Posestniki pisanih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravilom ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanju naj ne zamudi naročiti se za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisalnih strojev, s čimer se zajaženi stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1.— na mesec za stroj.

Alfred Kubiček, Trst

Corso št. 23, prvo nadstropje. (Popravljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

Prva slovenska tovarna sodovke (šifonov) in pokalic

Hribar & Ražem

na Opčinah

se priporoča gg. gostilničarjem v Trstu, okolici in na Krasu.

Postrežba točna in na dom.

Izvoz jajc, čajnega, kakor tudi navadnega masla. ::

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Štajerskih in fur langkih kokoši in razne divjadi. ::

Postrežba na dom.

Nova prodajalnica

kuhinjskih potrebščin

košev, stolic, stekla, lesenih predmetov, svetilk, žlic, vilic, kozarcev in butelj za krčmarje. Jos. Adamich, Trst

ulica Giulia vogal ulice Kandler št. 10

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine — Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15 vis-à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specialiteta: letošnji piščanec za pečenje in praženje. Poultards, gosi (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

TVRDA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (zraven Restauracije Cooperativa ex Hasker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površutke za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paltofov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Zaloga in izdelovalnica glasovirjev C. Olivo, Trst

ulica Geppa 18., I. nadstr.

Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadnjih novosti

Prodaja — Menjava — Posojajo.

Uglašanja in popraviljanja. — Cene zmernje.